

JORNADA REINCIIDÈNCIA

25/04/2023

Raül Romeva i Rueda

Dr. en Relacions Internacionals

Dr. en Ciències de l'Educació i l'Esport

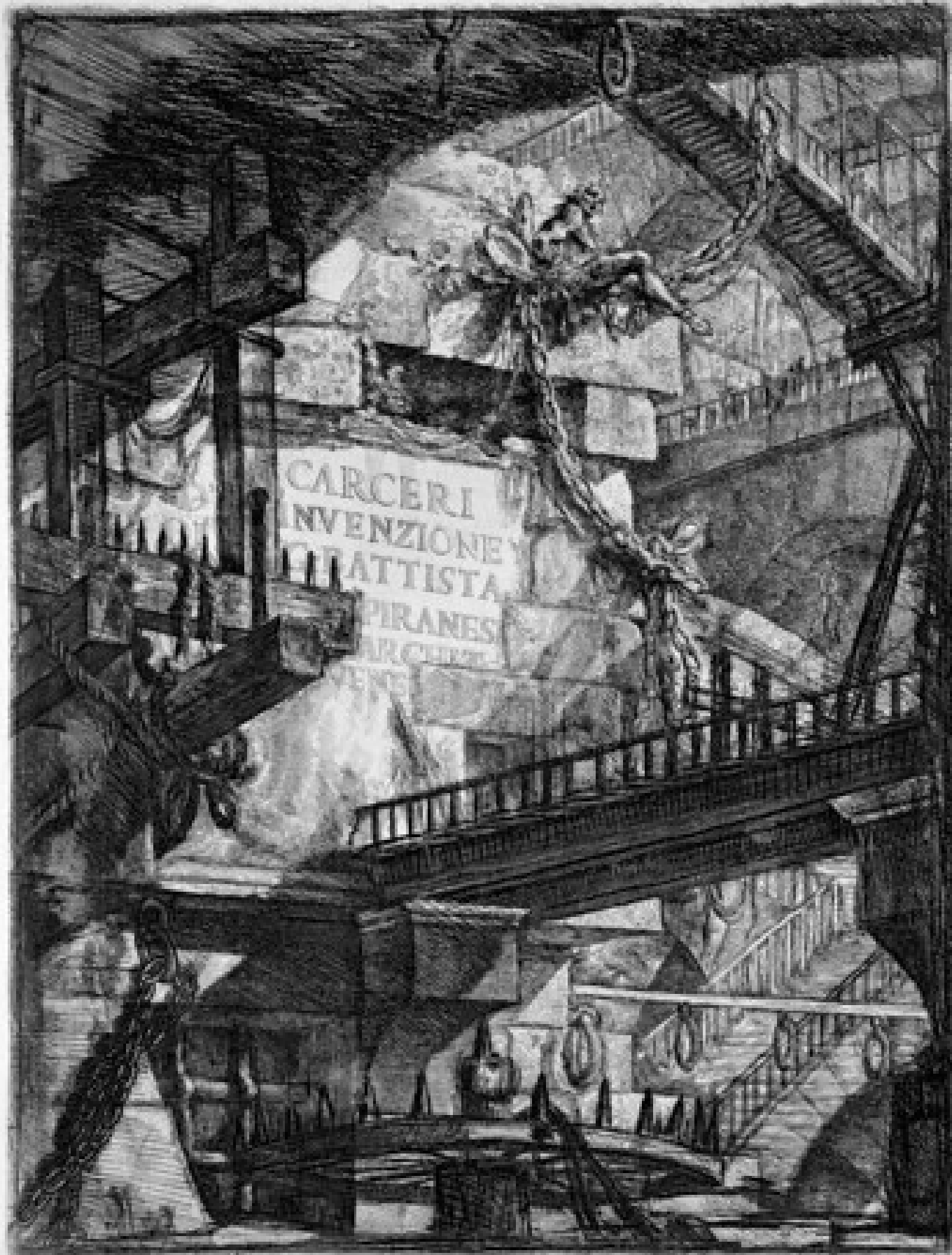
Ningú no coneix
realment un país fins
que no ha visitat les
seves presons.
No es pot jutjar una
societat per com tracta
els seus membres més
distingits, sinó per com
tracta els més humils

Nelson Mandela

MIREM-LA...

BÉ

De la presó imaginària a la real

Giovanni Battista Piranesi
(1720 -1778)

LES TRES MIRADES DE LANGUIN ET AL.

01

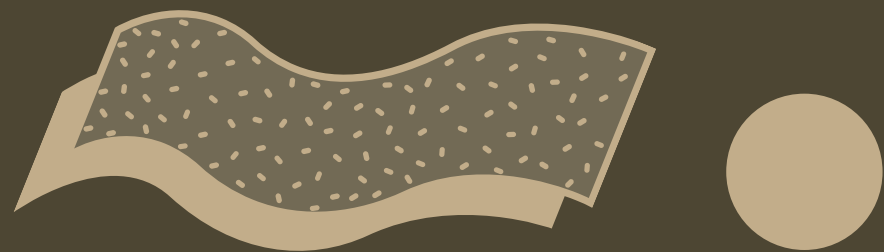
PROSPECTIVISTA

02

CONTRACTUALISTA

03

OSTRACISTA

Si tractes algú
com allò que és,
seguirà essent
allò. Si el tractes
com si fos allò
que ha de ser, i
pot ser, se
n'acabarà
convertint

**Johann Wolfgang
von Goethe**

VEURE
VISITAR
CONÈIXER

PARLEM-NE
més, i diferent

Raül Romeva i Rueda

A l'altra banda del mur

Repensar les presons per millorar la societat

ara
LLIBRES

193

AL OTRO LADO DEL MURO RAÜL ROMEVA I RUEDA

RAÜL ROMEVA I RUEDA

AL OTRO LADO DEL MURO

REPENSAR LAS PRISIONES
PARA MEJORAR LA
SOCIEDAD

FOCA

3

PROBLEMES

**JUDICATURA
FRANQUISTA**

**POPULISME
POLÍTIC**

**SIMPLISME
COMUNICATIU**

“
Quan entres en
una presó, els
drets
fonamentals es
queden a la porta

Albert Camus

SALUT MENTAL
la presó
dins la presó

I TANMATEIX!

Que s'hi podreixin!:

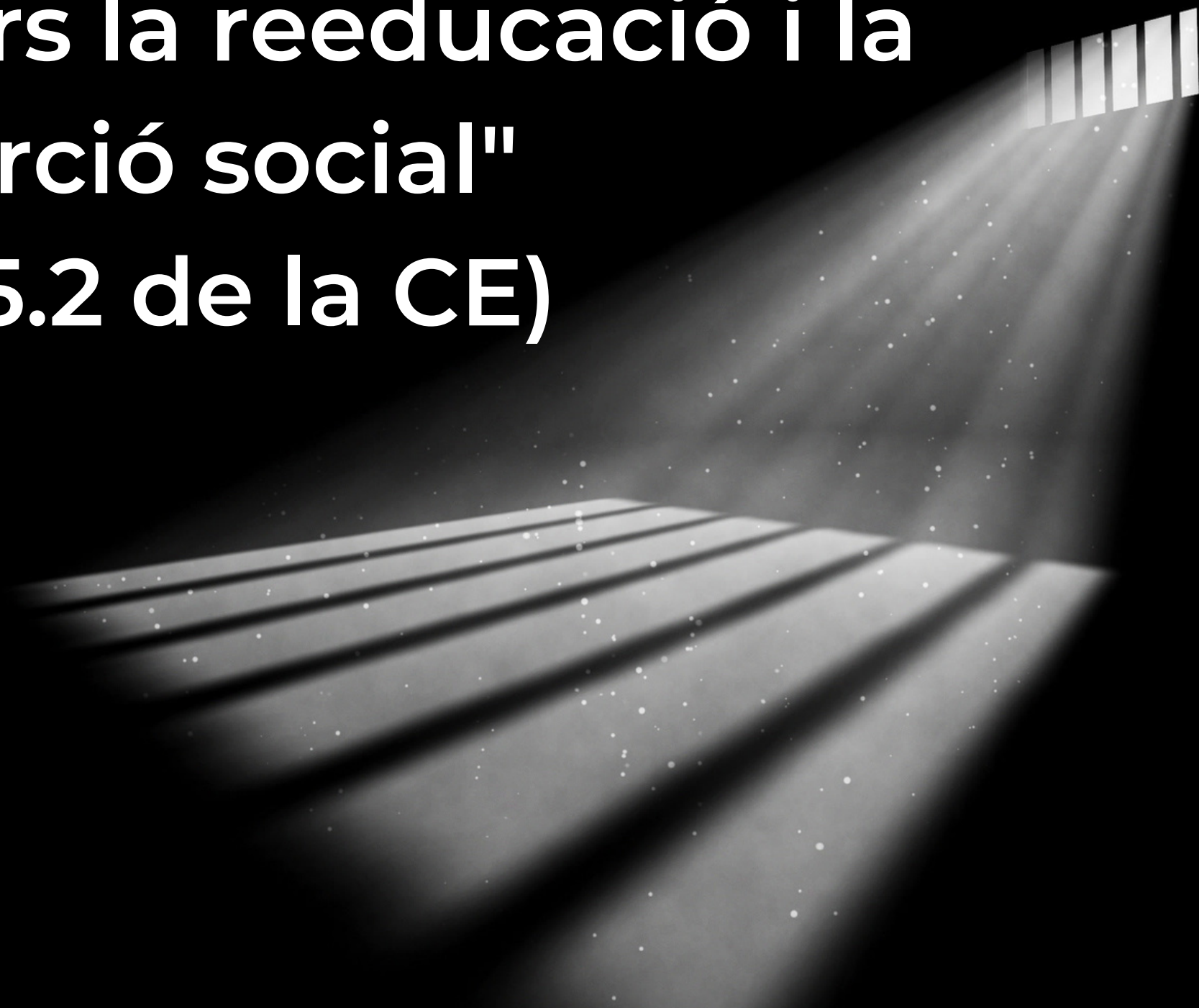
en mans del

populisme punitiu

CENTREM LA QÜESTIÓ

- 01 **CASTIGAR, COM A**
- 02 **CONCEPTE
EXISTEIX UN MODEL IDEAL?**
- 03 **PRESÓ AVUI, PER A QUI (I
SOBRETOT, PER A QUÈ)**
- 04 **AMPLIAR EL FOCUS:
TRANSFORMACIÓ,
CONSTRUCCIÓ D'UN MAPA
CONCEPTUAL**
- 05 **LA REHABILITACIÓ, COM A
OBJECTIU**
- 06 **ESPORT I PRESÓ:
CONSTRUCCIÓ D'UNA
PROPOSTA TRIDIMENSIONAL**

**“Les penes privatives de llibertat i les mesures de seguretat restaran orientades vers la reeducació i la reinserció social”
(Art. 25.2 de la CE)**

DE BECCARIA ...

“El càstig no ha de pretendre eliminar el crim comès, sinó que s'ha d'assegurar que no es repeteixi.” (1764)

A dramatic scene of a prison corridor. Light streams through a barred window on the right, creating strong shadows and highlighting dust particles in the air. The perspective is from the end of the corridor, looking towards the light source.

A CID:

“[E]l fet de **castigar** una persona a [penes de] presó, enlloc de suspendre la pena, augmenta de manera significativa la probabilitat que aquesta persona reincideixi en el futur”.

I també el republicanisme cívic:

**“La finalitat del càstig ha de comportar la rehabilitació cívica (...)
Els conciutadans de qui abans havia estat delinqüent han d’estar disposats a acceptar-lo una altra vegada com un membre més de la comunitat política.”
(Duff, 2015)**

Existeix un model ideal?

1. No existeix cap model ideal. Depenen del context, i del moment social i polític.

2. No hi ha consens sobre quin és l'indicador que determina quin model és millor.

3. Existeix una correlació positiva entre apostar per models penitenciaris més oberts i nivells de reincidència baixos.

20%

60%

Posem-hi ciència

La investigació no suporta la teoria de la prevenció especial negativa, per la qual la condemna a presó, comparativament a una pena alternativa, reduirà la probabilitat de reincidència.

Teoria de l'etiquetisme, ja que la taxa més elevada de reincidència de les persones condemnades a presó es pot explicar atenent al major efecte estigmatitzador de la presó en relació a les penes alternatives. (Cid, 2007)

LA REINCIDÈNCIA COM A PARÀMETRE

PAÏSOS NÒRDICS

**Menys de 20% al
cap de dos anys,
i menys del 25%
després de cinc
(Kirby, 2019)**

REGNE UNIT

**50% al
primer any
de sortir de
la presó**

MOTIUS PER A LA DIFERÈNCIA

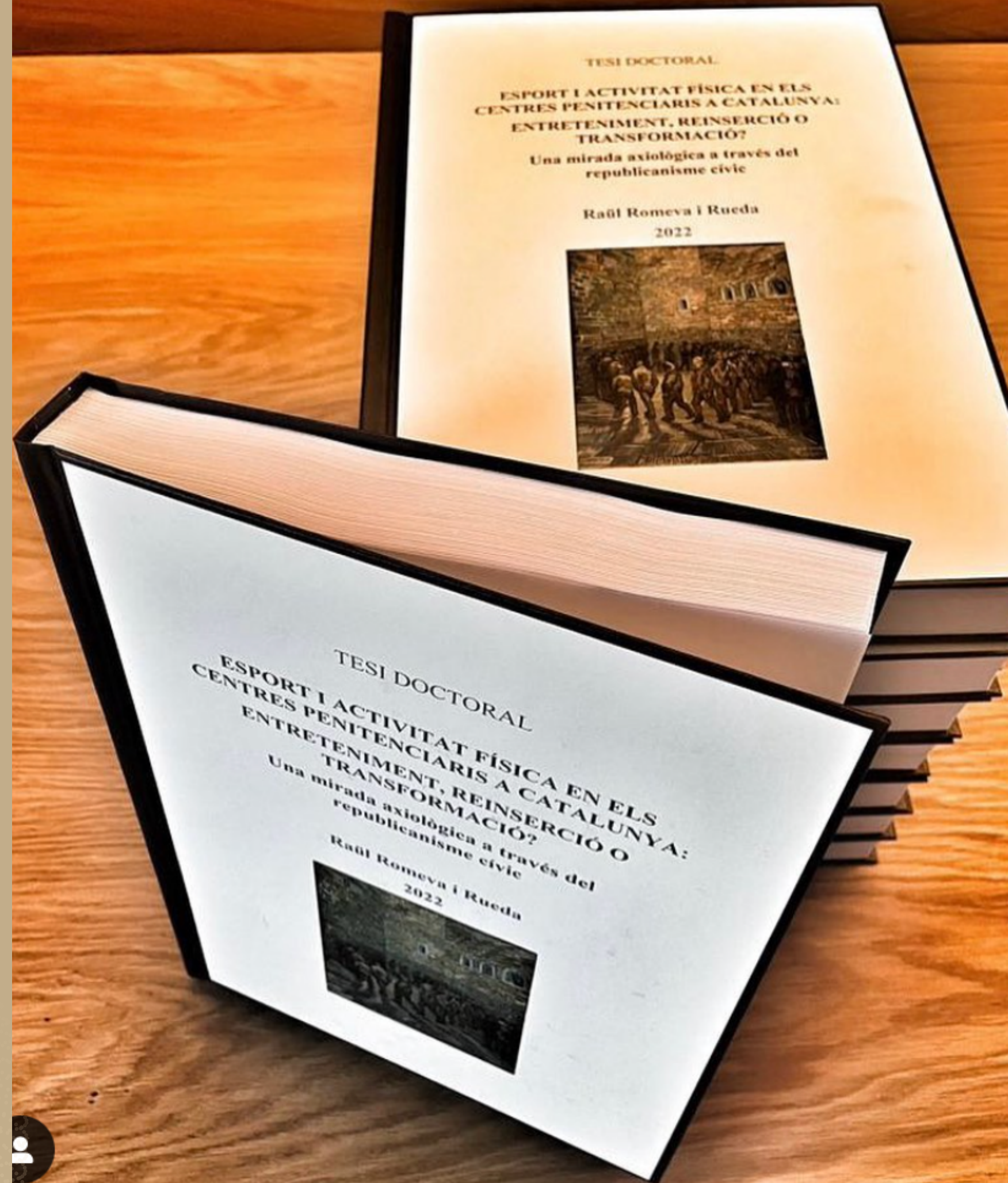
- Participació comunitat més alt
- Avançament pas a règim obert
- Treball amb agents protectors
(família)
- Major nombre personal
tractament

**CONCLUSIÓ:
OBRIM-LA**

UNA PROPOSTA

En forma de Tesi Doctoral

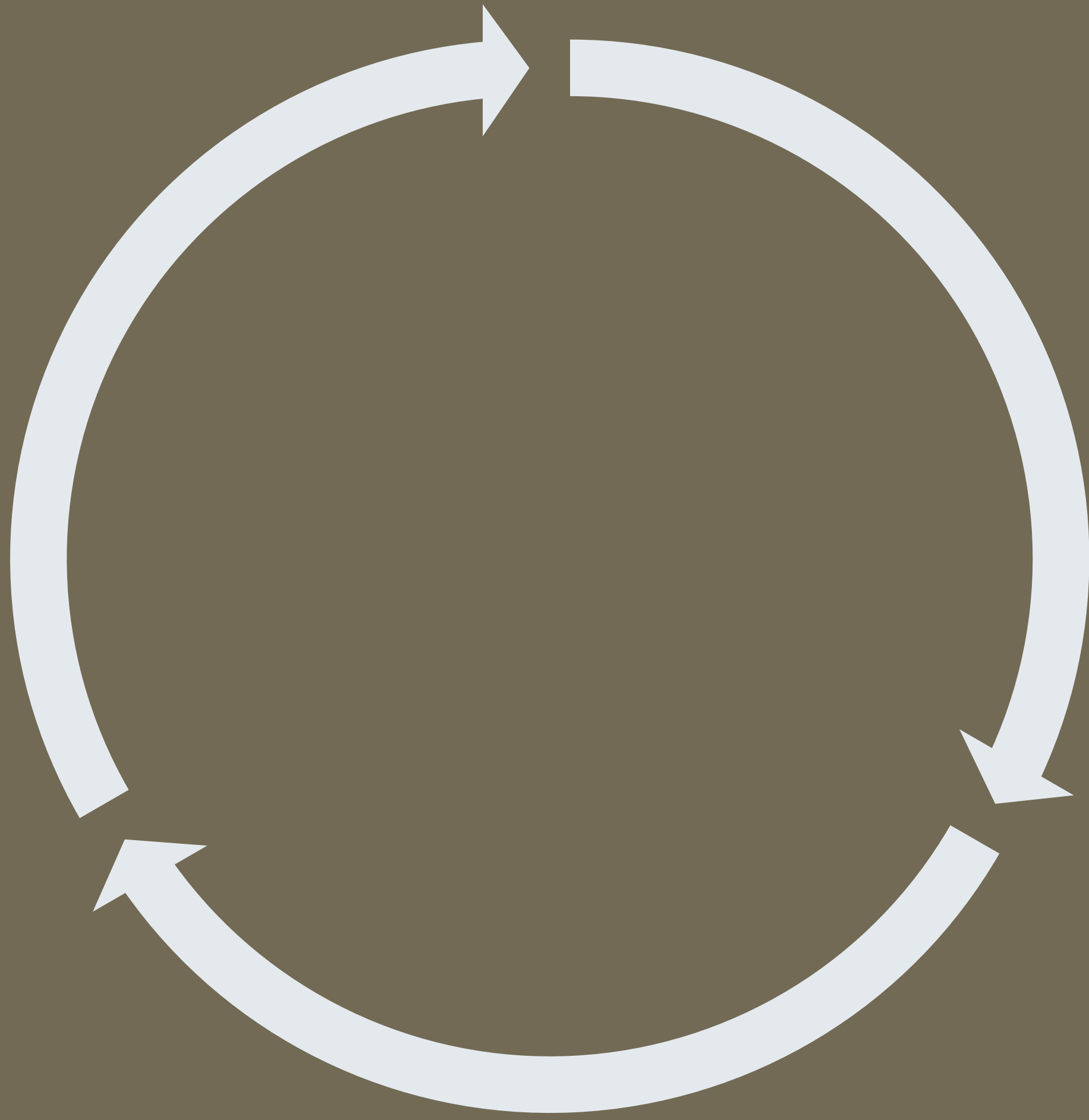

“

El comportament delictiu cessa quan hi ha aferrament amb persones de la comunitat, quan hi ha una participació activa en espais comunitaris, quan es comparteixen valors, o quan es pren part conjuntament de la creació d'unes normes més justes

Hirschi i Gottfredson

**CONSTRUINT UNA
PROPOSTA
CONCEPTUAL,
EN TRES PILARS**

Motivació al canvi conductual

- CP com a centres educatius
- L'acollida facilita els processos de motivació al canvi
- Propostes concretes d'actuació:
 - *Canvi temps imposició penes*
 - *Canvi perfils i formació professionals*
 - *Canvis arquitectura penitenciària*

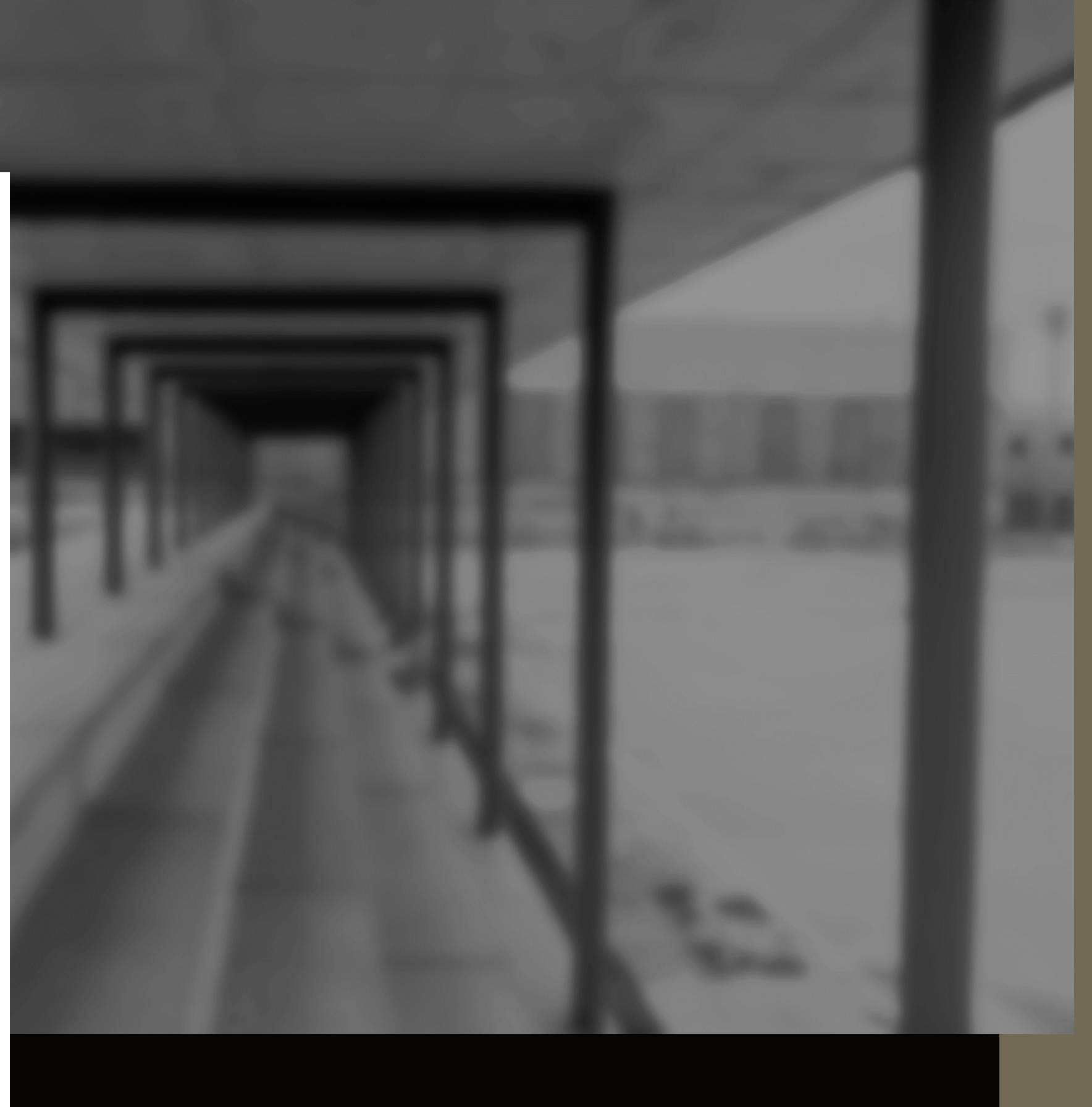
Consciència de ciutadania cívica

- La presó en tant que institució social
- La participació de la població interna afavoreix el procés d'incorporació social
- La sensibilització social és corresponsabilitat del CP

Construcció de comunitat

- Mirada prospectivista (les persones poden canviar)
- Mirada comunitària (holística)
- Responsabilitat compartida (el suport de la comunitat és essencial)
- Participació social i educació per a la ciutadania (*intra i extra-murs*)

L'esport pot esdevenir un mitjà a través del qual ens podem implicar fins i tot amb aquells perfils més desafiants i complexes que es troben atrapats en un bucle d'entrades i sortides de la presó, oferint-los una manera alternativa d'excitació i d'assumpció de riscos a la que han adquirit en la seva trajectòria delictiva, o bé proporcionant-los una xarxa social alternativa i accés a models socials positius.

Model *contiguum* de la influència de l'AFE en el marc dels programes de tractament

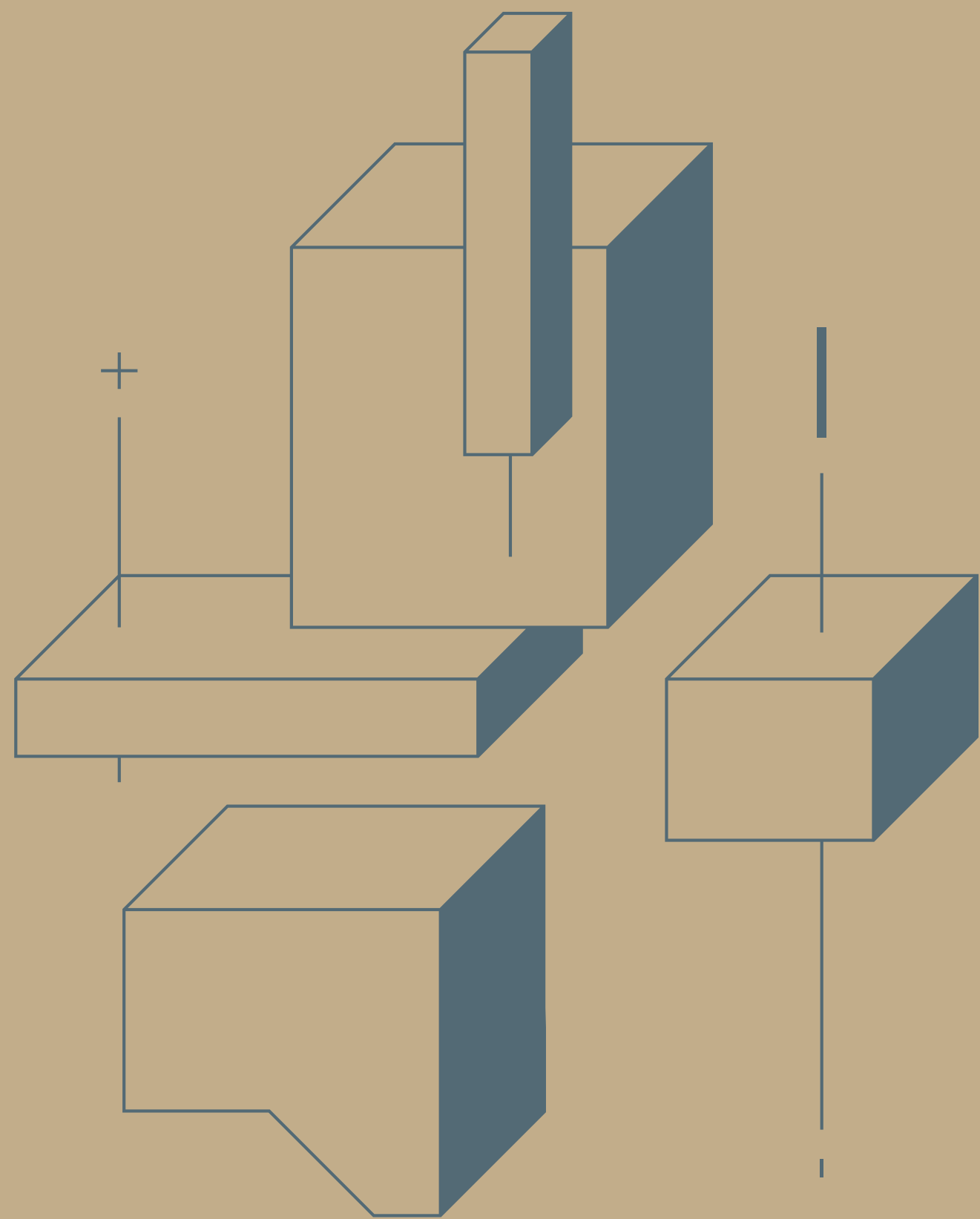

MODEL M3C: EAF com a eina de TRACTAMENT

**DETECTAR NECESSITATS DEL COL·LECTIU
DE PROFESSIONALS ÀREA
FÍSICOESPORTIVA**

EINES CONCEPTUALS

**PROPOSTA PROGRAMA: ENTRETENIMENT,
REINSERCIÓ SOCIAL I TRANSFORMACIÓ**

**MOLTES
GRÀCIES!**